

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи

Доцент Ірина СОЛОНИНКО

2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ

ВБ 1.32 «ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ»

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
кваліфікації освітньої «Магістр медицини»
кваліфікації професійної «Лікар»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 228 «Педіатрія»

<p>Обговорено та ухвалено на методичному засіданні кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Протокол № 4 від « 30 » 08 2023 р.</p> <p>Завідувач кафедри проф. Дутка Р.Я.</p>	<p>Затверджено профільною методичною радою з терапевтичних дисциплін Протокол № 4 від « 14 » 09 2023 р.</p> <p>Голова профільної методичної ради проф. Радченко О.М.</p>
--	---

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Івасівка Р.С.

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Новосад А. Б.,

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Ющик Л.В.,

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Буфан М.М.

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Дроник І. С.

РЕЦЕНЗЕНТ : зав. кафедри інфекційних хвороб, доктор мед. наук, професор Зінчук О.М. _

**Зміни та доповнення до Робочої програми навчальної дисципліни
«Деонтологія в медицині» на 2023-2024 н.р.**

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1.	Згідно Наказу ректора №1793-з від 12.06.2023 р. «Про реалізацію Плану заходів Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.» внесені зміни у тематичний план практики	Протокол № 1 засідання кафедри від 30. 08. 2023 р.	Затверджено профільною методичною радою з терапевтичних дисциплін. Протокол № 4 від 14.09. 2023 р.

Завідувач кафедри пропедевтики
внутрішньої медицини

проф. Р.Я. Дутка

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором «Деонтологія в медицині» написана відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра медицини.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Відповідно до навчального плану, дисципліна за вибором «Деонтологія в медицині» може бути обрана студентом для вивчення в III або IV семестрі, коли ним набуті відповідні знання з історії медицини, культурології та основ психології, з якими інтегрується програма курсу «Деонтологія в медицині». У свою чергу, знання основних деонтологічних принципів діяльності лікаря формує засади для наступного вивчення студентом усіх клінічних дисциплін, закладає основи професійно вірного спілкування з хворою людиною та визначає подальші професійні стосунки майбутнього лікаря як під час навчання, так і при виконанні ним лікувальної, наукової, дослідницької та інших видів діяльності.

«Деонтологія в медицині» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів спеціальності 228 «Педіатрія».

Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно–трансферної системи.

Структура навчальної дисципліни

Назва навчальної дисципліни	Рік навчання/ семестр	Кількість кредитів	Кількість годин				Форма контролю
			Всього	Лекцій	Практичних занять	СРС	
ВБ 1.32 «Деонтологія в медицині»	Другий, III або IV семестр	3	90	12	18	60	Диф. залік

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

1.1. Метою медичної деонтології є вивчення основних типів взаємовідносин між лікарем і пацієнтом, вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів, які регламентують деонтологічні аспекти, пов'язані з дотриманням лікарської таємниці, захистом права на життя, статусом мертвого тіла в медицині, деонтологічних підходів в онкології, психіатрії, геронтології; взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання, сучасних підходів до вирішення деонтологічної проблеми права пацієнта на смерть в різних країнах Світу.

1.2. Завдання деонтології в медицині:

- **засвоєння** основних теоретичних знань щодо ролі та місця медичної деонтології в структурі сучасних медичних дисциплін;
- **формування** у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим;
- **вміння демонструвати** володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та застосовувати їх у конкретних професійних ситуаціях.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна, (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі, в тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

загальні:

- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК4 Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
 ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 ЗК7 Здатність працювати в команді.
 ЗК8 Здатність до міжособистісної взаємодії.
 ЗК9 Здатність спілкуватись іноземною мовою.
 ЗК10 Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
 ЗК11 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК12 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
 ЗК13 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

- ФК1 Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
 ФК2 Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
 ФК3 Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
 ФК6 Здатність до визначення принципів та характеру лікування і профілактики захворювань.
 ФК17 Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

Програмні результати навчання

ПРН1 Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2 Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН23 Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН24 Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН25 Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

ЗК2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		рішення, вміти набути сучасні знання.		
ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
ЗК4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції
ЗК6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для	Донесення власних обґрунтованих висновків до фахівців та нефахівців.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

ЗК7	Здатність працювати в команді.		забезпечення ефективної командної роботи.		
ЗК8	Здатність до міжособистісної взаємодії.				
ЗК9	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Мати добрі знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання іноземної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів іноземною мовою.	Нести відповідальність за вільне володіння іноземною мовою, за розвиток професійних знань.
ЗК10	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
ЗК11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати способи та шляхи пошуку, опрацювання та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при пошуку, опрацюванні та аналізі отриманої інформації з різних джерел.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання пошуку, опрацювання та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.	Відповідати за якісне виконання пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконанні обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.

ЗК13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Знати про рівні можливості та гендерні проблеми.	Вміти використовувати знання про рівні гендерні можливості у професійній діяльності.	Здатність встановлювати міжособистісні зв'язки з використанням знань про рівні гендерні можливості у командній роботі.	Нести відповідальність за дотримання рівних гендерних можливостей у своїй професійній діяльності.
ЗК15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Мати глибокі знання про моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, розуміти історію та закономірності розвитку предметної області, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	Усвідомлювати значення моральних, культурних, наукових цінностей, знань про здоровий спосіб життя для розвитку суспільства, техніки і технологій	Здатність реалізовувати моральні, культурні, наукові цінності, знання про здоровий спосіб життя у своїй професійній діяльності.	Нести відповідальність за дотримання моральних, культурних, наукових цінностей, здорового способу життя у своїй професійній діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Мати спеціалізовані знання про збір медичної інформації про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Виконувати збір медичної інформації про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Визначити тактику збору медичної інформації про пацієнта і аналізу клінічних даних.	Нести відповідальність за збір медичної інформації про пацієнта і аналіз клінічних даних.
ФК2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Мати спеціалізовані знання про визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Виконувати визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінку їх результатів.	Виробити тактику визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Нести відповідальність за визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Мати спеціалізовані знання про встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання.	Виробити тактику встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Нести відповідальність за встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
ФК6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Мати спеціалізовані знання про визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Визначати принципи та характер лікування та профілактики захворювань.	Виробити тактику визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Нести відповідальність за визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
ФК17	Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	Мати спеціалізовані знання про вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	Оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	Виробити тактику оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	Нести відповідальність за оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПРН2	Розуміти та мати знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
ПРН3	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
ПРН23	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.
ПРН24	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС (90 годин, з них лекцій – 12 годин, практичні заняття – 18 годин та 60 годин – самостійна робота студентів).

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ»

№ з/п	Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів	Індивідуальна робота
1.	Ознайомлення з Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії. Визначення понять медична етика та медична деонтологія, розкриття предмета їх вивчення та кола проблем. «Клятва Гіппократа»: історія виникнення та подальша модифікація.	2	2	6	Робота з літературою та іншими джерелами інформації.
2.	Основні типи взаємовідносин між лікарем і пацієнтом. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.	2	2	6	
3.	Ятрогенії, основні їх причини, наслідки та профілактика.		2	6	
4.	Лікарська таємниця: визначення, сутність, основні правові документи, які гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні та світі.	2	2	8	
5.	Лікарські помилки: визначення, сутність, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення та юридична відповідальність за них.	2	2	8	
6.	Біомедична етика в сучасному суспільстві, її предмет, статус і коло проблем.		2	8	
7.	Деонтологічні аспекти захисту права на життя: штучне запліднення, аборти, трансплантологія, використання стовбурових клітин, етичні проблеми технологій, штучно підтримуючих життя.	2	2	6	
8.	Деонтологічна проблема права пацієнта на смерть: поняття про евтаназію активну та пасивну, морально-деонтологічні погляди на суїцид, статус мертвого тіла в медицині.	2	2	6	
9.	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології. Деонтологічні аспекти взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання.		2	6	

Всього: 90 годин	12	18	60
Форма контролю	Залік		

Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	1.Визначення понять медична етика та медична деонтологія, розкриття предмета їх вивчення та кола проблем. «Клятва Гіппократа»: історія виникнення та подальша модифікація.	2
2.	Основні типи взаємовідносин між лікарем і пацієнтом. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта. Ятрогенії, основні їх причини, наслідки та профілактика.	2
3.	Лікарська таємниця: визначення, сутність, основні правові документи, які гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні та світі.	2
4.	Лікарські помилки: визначення, сутність, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення та юридична відповідальність за них. Біомедична етика в сучасному суспільстві, її предмет, статус і коло проблем.	2
5.	Деонтологічні аспекти захисту права на життя: штучне запліднення, аборти, трансплантологія, використання стовбурових клітин, етичні проблеми технологій, штучно підтримуючих життя.	2
6.	Деонтологічна проблема права пацієнта на смерть: поняття про евтаназію активну та пасивну, морально-деонтологічні погляди на суїцид, статус мертвого тіла в медицині. Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології. Деонтологічні аспекти взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання.	2
РАЗОМ		12 годин

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	К-сть годин
1.	Визначення понять медична етика та медична деонтологія, розкриття предмета їх вивчення та кола проблем. «Клятва Гіппократа»: історія виникнення та подальша модифікація.	2
2.	Основні типи взаємовідносин між лікарем і пацієнтом. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.	2
3.	Ятрогенії, основні їх причини, наслідки та профілактика.	2
4.	Лікарська таємниця: визначення, сутність, основні правові документи, які гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні та світі.	2
5.	Лікарські помилки: визначення, сутність, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення та юридична відповідальність за них.	2
6.	Біомедична етика в сучасному суспільстві, її предмет, статус і коло проблем.	2
7.	Деонтологічні аспекти захисту права на життя: штучне запліднення, аборти, трансплантологія, використання стовбурових клітин, етичні проблеми технологій, штучно підтримуючих життя.	2
8.	Деонтологічна проблема права пацієнта на смерть: поняття про евтаназію активну та пасивну, морально-деонтологічні погляди на суїцид, статус мертвого тіла в медицині.	2
9.	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології. Деонтологічні аспекти взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання.	2
РАЗОМ		18 годин

Тематичний план самостійної роботи студентів

№	Тема	Кількість	Вид контролю
---	------	-----------	--------------

з/п		годин	
1.	Визначення понять медична етика та медична деонтологія, розкриття предмета їх вивчення та кола проблем. Визначення медичної етики та її складової - медичної деонтології. Етичні закони та позиції у медицині. Сутність професійної моралі лікаря у сучасному суспільстві. Поняття про морально-етичне та правове регулювання діяльності медичних працівників. Офіційні документи, які регламентують роботу лікаря. «Клятва Гіппократа»: історія виникнення та подальша модифікація.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Основні типи взаємовідносин між лікарем і пацієнтом. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта. основні моделі взаємовідносин між лікарем і пацієнтом - патерналістська та автономна, модель «послабленого патерналізму». Проблема «дистанціювання» та субординації лікаря і пацієнта у медичній практиці. Лісабонська та Гельсінкська декларації прав пацієнта. Принцип «інформованої згоди» і «співробітництва» лікаря та хворого. моральні дії лікаря в умовах залежності від нього життя та здоров'я пацієнта.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Ятрогенії, основні їх причини, наслідки та профілактика. Ятрогенне захворювання, як наслідок некомпетентності медичного персоналу чи надмірної психічної лабільності пацієнта.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
4.	Лікарська таємниця: визначення, сутність, основні правові документи, які гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні та світі. Визначення та сутність лікарської таємниці, історія її становлення - від Давньої Індії до сучасної України. Право пацієнта на конфіденційність інформації про його стан здоров'я та можливі обмеження цього права. Гарантії дотримання лікарської таємниці в національних та міжнародних нормативно-правових документах. Адміністративна та карна відповідальність за розголошення лікарської таємниці.	8	Поточний контроль на практичних заняттях
5.	Лікарські помилки: визначення, сутність, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення та юридична відповідальність за них. Сутність поняття «лікарська помилка», різновиди й основні причини лікарських помилок. Свобода та відповідальність у професійній діяльності лікаря. Моральна та юридична свобода лікаря: право на ризик.. Моральний вибір: проблема цілі та засобу її досягнення у медичній практиці. Поняття про лікарські правопорушення, посадові злочини та відповідальність за них.	8	Поточний контроль на практичних заняттях
6.	Біомедична етика в сучасному суспільстві, її предмет, статус і коло проблем. Біоетика та біомедична етика. Співвідношення екологічної етики, біоетики, медичної етики та деонтології. Дія принципів біомедичної етики на експериментальні дослідження лікувального та нелікувального характеру та сучасні біотехнології. Етичне осмислення проблем генної інженерії. Клонування та його етичні наслідки. Етичні аспекти ставлення до новонароджених із дефектами розвитку. Моральні аспекти	8	Поточний контроль на практичних заняттях

	проведення експериментів на людині, ембріонах, розумово та фізично відсталих особах. Морально-правові аспекти проведення клінічних експериментів і досліджень.		
7.	Деонтологічні аспекти захисту права на життя: штучне запліднення, аборти, трансплантологія, використання стволових клітин, етичні проблеми технологій, штучно підтримуючих життя. Проблема цінності людського життя. Право людини на життя. Моральні проблеми штучного запліднення, абортів і «сурогатного материнства». Морально-правові аспекти реаніматології та трансплантології: обмеження використання органів від живих донорів, різні моделі забору органів від померлих донорів, ксенотрансплантація - за та проти. Моральна оцінка процедур отримання й уведення в організм ембріональних стволових клітин людини.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
8.	Деонтологічна проблема права пацієнта на смерть: поняття про активну та пасивну евтаназію, морально-деонтологічні погляди на суїцид, статус мертвого тіла в медицині. Проблеми суїциду та евтаназії. Статус мертвого тіла в медицині, ставлення з боку лікаря до померлої людини. Етичні аспекти поводження з видаленими частинами людського тіла. Тракткування евтаназії як замах на життя пацієнта.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
9.	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології. Історія хоспісного руху.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
РАЗОМ		60 годин	

Індивідуальна робота студентів

Робота з літературою та іншими джерелами інформації.

4. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюються відповідно до вимог програми та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (лист МОЗ України № 08.01-47/10395 від 15.04.2014).

У навчальний процес впроваджуються нові методичні прийоми з урахуванням сучасних досягнень педагогічної науки. Під час проведення практичних занять використовуються інтерактивні методи навчання. Зокрема, для відпрацювання професійних вмінь на навичок залучаються клінічні задачі, кейс-метод, метод клінічних ігор, мозкового штурму тощо. При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами: дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей;

вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоч на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік .

5. ЗАГАЛЬНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ»

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X = CA \times 200 / 5$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Таблиця 1

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140	3	
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Таблиця 2

Оцінка ECTS	Статистичний показник
А	Найкращі 10 % студентів
В	Наступні 25 % студентів
С	Наступні 30 % студентів
Д	Наступні 25 % студентів
Е	Останні 10 % студентів

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Івасівка Р.С. Деонтологія в медицині: навчальний посібник. Львів, 2023, 115 с.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи медсестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Кейс для поточного контролю:
  - 3.1. Перелік питань за темою практичного заняття.
  - 3.2. Тестові завдання для контролю початкового рівня знань.
  - 3.3. Ситуаційні задачі для контролю кінцевого рівня знань .

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Івасівка Р.С. Деонтологія в медицині: навчальний посібник. Львів, 2023, 115 с.
2. Деонтологія в медицині / Ковальова О., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. – Київ: Медицина, 2018 р. – 240 с.
3. Медична етика і деонтологія: навч. посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання студентів / Укл: Л. В. Гуліна, О. О. Зендик, Н. М. Козік – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021 – 110 с.
4. Основи деонтології: навчальний посібник [Електронний ресурс] / укл. Ю.В. Копочинська, С.Б.Латенко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (558 КБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 87 с.

Додаткова:

Consequentialism and the Law in Medicine / Professor Julian Savulescu and Professor Dominic Wilkinson. – Oxford (UK): Oxford University Press, 2019.

Clare Dyer, “‘Arrogant’ surgeon fined for writing his initials on patients’ livers’ (2018) BMJ360:k200 <<https://www.bmj.com/content/360/bmj.k200>> accessed 24 April 2018 [PubMed]

I Persson and JSavulescu, ‘Conjoined Twins’ in H.LaFollette (Ed), International Encyclopedia of Ethics (Wiley, forthcoming, Online in 2017. 2nd print edition, 2021)

Material for this section on Charlie Gard is drawn from DWilkinson and JSavulescu, Ethics, conflict and medical treatment for children: from disagreement to dissensus (Elsevier2018) (Forthcoming) [PubMed]

J Savulescu, ‘Is it in Charlie Gard’s best interest to die?’ (2017) TL389:1868–1869 [PubMed]

RD Truog RD, ‘The United Kingdom Sets Limits on Experimental Treatments: The Case of Charlie Gard (2017) JAMA; JSavulescu and PSinger, ‘Charlie Gard: Why Donald Trump and the Pope are Right’, (ABC Online, 14July2017) <<http://www.abc.net.au/news/2017-07-13/charlie-gard-donald->

trump-and-the-pope-are-right/8706390> accessed 28 July 2017.

D Wilkinson, SPetrou and JSavulescu, 'Rationing potentially inappropriate treatment in newborn intensive care in developed countries' (2017) SFNM, 23;1, 52–58 [PubMed].

Методичні розробки практичних занять.

Періодичні видання за тематикою (перелік систематично оновлюється та надається студентам).

Інтернет-ресурси:

https://www.youtube.com/watch?v=LUIIBxdd_KQ